

MŪSŲ LIETUVA

NR 16 (1342) XXVI. 1974 M. BALANDŽIO-ABRIL 18 D. 70 centavų
R. Juatindiba, 20; Caixa Postal 4421 - 01000 São Paulo, Tel. 273-0338

LABAI SVARBUS POPIEZIAUS ŽODIS VELYKOSE. KAS JO PAKLAUSYS?

Vatikanas.

Velykų dieną kalbėdamas popiežius Paulius VI ragino žmoniją nebesivaikyti malonumų, bet pradėti klausyti pareigos, tarnavimo viens kitam, pamaldumo, meilės ir aukos įstatymo, kuris įgalina išmintingai ir teisingai aiškintis žmogiškąjį gyvenimą.

Jau 76 metų ir dar tebesirguliuojąs popiežius kalbėjo 250 tūkstančių žmonių miniai, susirinkusiai šv. Petro aištėje iš viso pasaulio kraštų, dalyvauti jo au-

kojamoje šv. mišių aukoje.

Jis taip pat pabrėžė, jog vaikymasis moderniškojo pasaulio pirmon vieton statomo savojo malonumo, yra tas pat, ką ir statyti savo gyvenimą ant smėlio pamatų.

Popiežiaus kalbos klausėsi apie 200 milijonų žmonių per radiją ir televiziją visame pasaulyje.

Popiežius kreipėsi ir į tuos draugus, kurie stovi besidžiaugiančios ir giedančios Bažnyčios

šešėlyje, baimingai stebėdamies ir savotiškai netikėdami..

„Jūs mes mandagiai kviečiame užteikite ir pasižiūrėkite. Gal religinė mūsų patirtis šiandieną taps jums šviesos šaltiniu.“

Paskui itališkai:

„Visam pasauliui, tiek t a m , kurs mūsų klauso, tiek tam, kurs pasilieka kurčias, šiandien šaukiame savo didelį, jums keistą, bet tikrą džiaugsmą – Kristus tikrai prisikėlė“

Toliau popiežius kreipėsi:

„Jums visiems, kurie kenčiate ir esate gyvenimo nuvarginti, kėlusio Kristaus vardu kviečiame: „Ateikite visi pas mane, kurie esate prislėgti ir baimės apimti, aš jums palengvinsiu.“

„Kristus tikrai prisikėlė! Jis gyvena. Gyvena mums! Akmuo yra nuristas nuo kapo. Ateis metas, kad atsivers ir mūsų kapas, ir mūsų likučiai vėl atgaus savo formą ir jėgą, taip persimainydami, kad prašoka dabartinę mūsų prigimtį. Taip, tai yra stebuklas. Bet šitame prisikėlimo stebukle

mūsų tikėjimas randa savo pras mę ir tikslą: „Tikiu kūno prisikėlimą ir amžiną gyvenimą.“

„Tai yra mūsų džiaugsmas. Tai mūsų pergalė! Tai mūsų išgelbėjimas, dabar tūnantis mūsų viltyje, besiremiančioje Kristaus prisikėlimo tikrove ir garantuota Dievo žodžio tiesos.

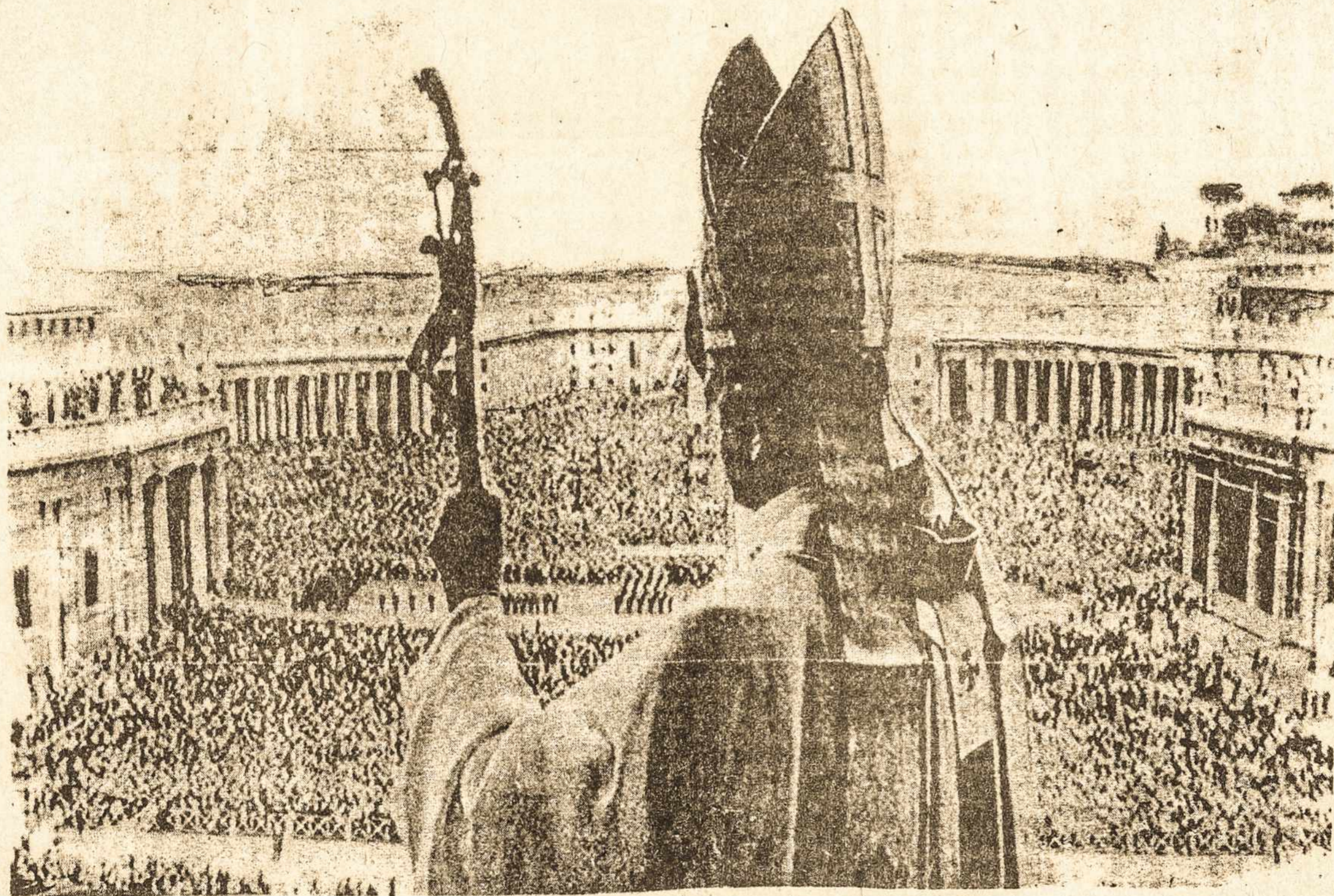
„Nejaugi galima nugalėti mirtį? Taip. Tai ir yra mūsų Velykinis pranešimas. Tai ir yra mūsų neriboto ir su nieku nepalyginamo džiaugsmo priežastis.“

((()))

Izraelis. Velykų šventės Palestina labai kruvinos. Trys arabų teroristai užpuolė vieną žydų koloniją išžudė kone 20 moterų, vaikų ir vyrų ir patys nusižudė. Izraelis, atsikeršydamas, užpuolė keletą Libano respublikos miestelių iš kurių, sako, tie arabai atėję. Su naikino daug namų, sužeidė ir sušaudė arabus ir pasėjo naivą neapykantos ir kito keršto sėklą. Ir taip „daina be galo“.

Sirija.

Siaučia žiaurios kovos prie Hermono kalno, Golano aukštumų šiaurėje. Sirai nori jas atsiimti ir nepaiso sutartųjų paliaubų.

Sergantis prisikėlusiojo Kristaus vietininkas popiežius Paulius VI kalba kon: ketvirčiui milijono žmonių Velykose.

LIETUVOJE

Kad Lietuvoje labai mėgiami etnografiniai ansambliai, atkuria ir platiną įvairių krašto sričių liaudies dainas ir apeigas, parodo plokštelė „Žiurių kaimo etnografinis ansamblis“, išpirkta per keletą dienų. Ansambliui vadovauja prof. J. Trinkūnas, dėstas Vilniaus universitete.

Rašytojų sąjungon Lietuvoje priimti dar keturi nariai: poetas ir literatūros kritikas Antanas Masilionis, 33 m., rašytoja Emilija Balionienė, 43 m., Romualdas Granauskas, 35 m., ir Vytautas Misevičius, 50 m. amžiaus.

Pagal Lietuvos spaudą M. K. Čiurlionio paveikslai bus restauruojami Dailės muziejaus restauracinėje dirbtuvėse, Vilniuje, bus paruoštos paveikslų reprodukcijos. Šiuo metu tariamasi surengti Čiurlionio darbų parodą Prancūzijoje. M. K. Čiurlionio muziejus pernai Kaune susilaukė net 220.000 lankytojų.

Pagal Vakaruose gautas žinias buvusiuose Tiškevičiaus rūmuose ir Sapiegu rūmuose Vilniuje yra apgyventi sovietų kariai ir saugumo įstaigos, įskaitant ir patalpas tardymui požeminėse kamerose.

Trakų pilį 1973 metais aplankė daugiau kaip 300.000 turistų iš Lietuvos ir iš užsienio.

Kompozitoriaus Jurgio Gaižausko vadovaujama Trakų kaimiška kapela, turinti 24 muzikantus, dalyvavo varžybose dėl teisės dalyvauti Europos liaudies muzikos ansamblių konkurse, rengiamame Budapešto televizijos Venarionio.

M. K. Čiurlionio dailės muziejuje Kaune saugojama išveivijoje mirusio dailininko Adomo Galdiko 400 darbų. Jo aštuoniasdešimtojo gimtadienio proga buvo suruošta paroda.

Lietuvoje baigiamas ruošti Medicinos terminų žodynas, turėsiąs daugiau kaip 40.000 lietuviškų ir tarptautinių žodžių.

Vilniuje mirė prof. Adolfas Jucys, 69 m., teorinės fizikos pradininkas Lietuvoje, dėstęs atomų bei molekulių teoriją, parašęs 300 mokslinių darbų.

Lietuvoje ruošiamas dailininko ir kompozitoriaus M. K. Čiurlionio simtamajam gimtadieniui 1975m. Pernai išėjo net 15 leidinių su jo darbu atvaizdais ruošiamas dokumentinis filmas, atstosimas baletas pagal jo muziką. Druskininkuose bus pastatytas jo biustas, kuriamas sukaktuvinis medalis, jo darbai restauruojami Vilniuje.

Kauno ir Vilkaiviškio administrato-

Utenoje statoma ketvirtoji ligoninė, Dauniškio pušyno parkraštyje, turinti 250 vietų, polikliniką ir kitus pastatus.

Pagėluvyje, netoli Šiaulių, buvo surengta liaudies menininkų drožėjų ir audėjų seminaro stovykla, o Nidoje - fotografijos meno draugijos kūrybinė stovykla.

Lietuvos archeologų ekspedicija tyrinėjo Mažeikių apylinkėse Kukių kaimo kapinyną. Surinkta apie 400 radinių iš 700 metų senumo gyvenvietės.

Pagal Lietuvos spaudą naujasis „Naujojo Testamento“ vertimas, pernai atspausťas Lietuvoje, turėjo 11.500 egzempliorių tiražą.

Šilinskiuose gyvena liaudies skulptorius Jonas Vizbaras, nuo vaikystės skabtuojas medį. Jo darbus dabar renka Rokiškio muziejus, nors dailininkui ilgus metus teko kovoti su žmona, kuri jo statulėles, senovės lietuvių dievų atvaizdus ir kitus drožinius mesdavo į krosnį. Dabar ruošia skabtuoti 1863 metų sukilimo dalyvių statulėles, prisimindamas savo tėvą, kuris tame sukilime prieš carą dalyvavo.

Vilniaus berniukų choras „Ąžuoliukas“ sugrįžo Lietuvon iš labai sėkmingų koncertų keturiuose Rytų Vokietijos miestuose, kur išpildė Bacho, Mocarto, Haydno, H. Eislerio kūrinius vokiskai, E. Balsio oratoriją „Nelieskite mėlyno gaublio“ lietuviškai. Koncertai filmuoti televizijos ir įrašyti radijo.

Vilniaus konservatorijos liaudies instrumentų ansamblis „Sutartinė“, vadovaujamas Pr. Tamšaičio, atliko koncertą ir senoviškais ir patobulintais liaudies instrumentais (kanklėmis, birbynėmis, lumzdeliais), talkinant ir solistams.

rius vysk. dr. Juozas Matulaitis-Labukas atšventė 80 metų sukaktį. Romoje konsekruotas vyskupu 1965 m.

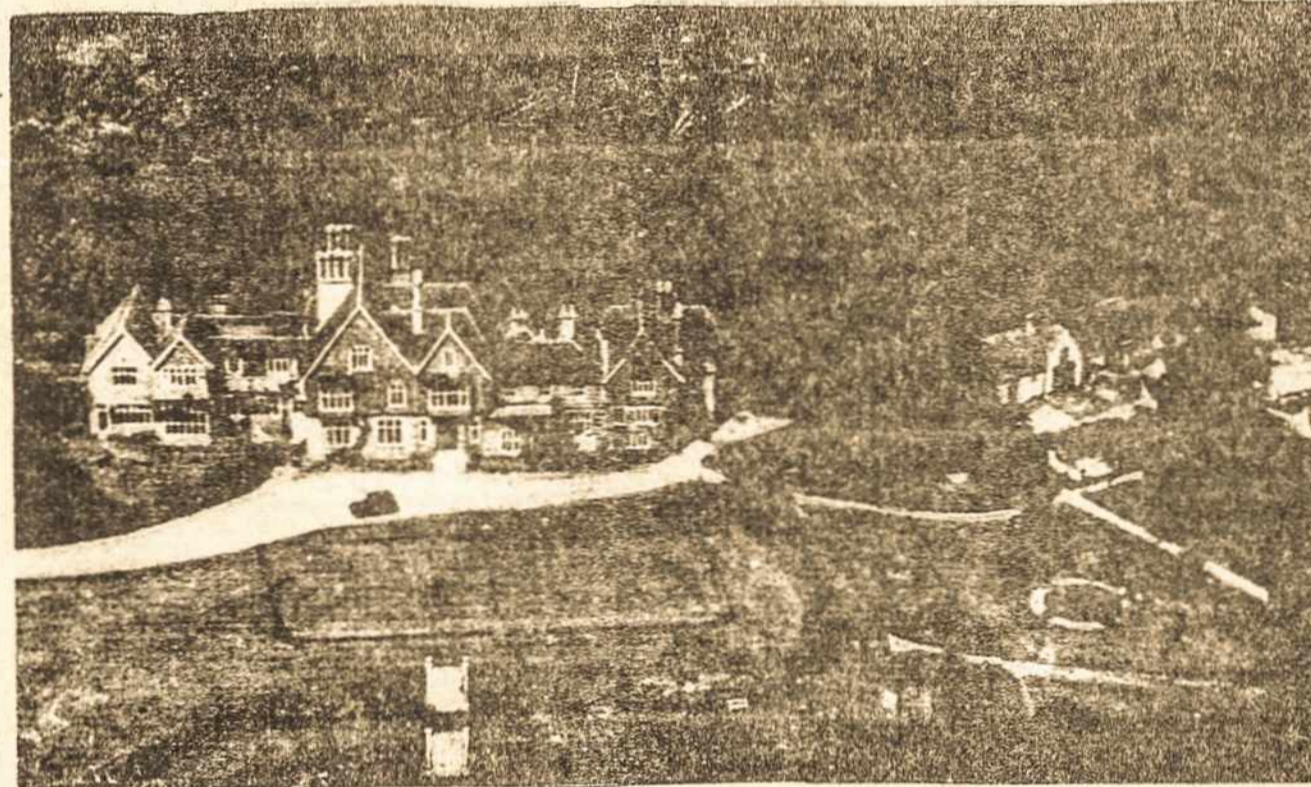
Wroclavo(Breslau) lietuviai minėjo Vilniaus 650 metų sukaktį paroda Lenkijoje, suruošė Vilniaus Vytauto Didžiojo gimnaziją baigusiu suvažiavimą.

Vilniaus mieste šiuo metu yra 607 gatvės ir skersgatviai, kurių trumpiausia yra Peteliškių gatvelė prie kelio iš senamiesčio į Naująją Vilnią, turinti tik 32 metrų ilgio. Tankiausias gatvių tinklas yra prie Neries ir Vilnelės santakos. Nemažas gatvių skaičius turi rusiškus vardus, o gatvių parašai lentelėse rašyti abiem kalbom.

Dabartinės Lenkijos ribose esančiuose Klevuose nuo 1956 metų veikia viešoji biblioteka, kurios vedėju yra A. Ceplinskas. Iš lietuvių gyventojų mėgiamiausių autorių tarpo yra Lazdynų Pelėda, Zemaitė, Bičiūnas, Vienuolis, Putinas, Marcinkevičius, Simonaitytė ir Vaižgantas.

Lietuvos Mokslų akademija Vilniuje išleido leidinį „Lietuvos Didžiosios Kunigaikštijos gyventojų surašymas 1790 m.“, kuriame yra 30 lentelių, duodančių žinių apie gyventojų amžių, lytį, amatus, tikybas, mirimo ir gimimo lygį. Aptariamoje teritorijoje buvo 1.800.000 gyventojų, gyventojų kitos lygis: 1000-čiui asmenų 39,7 gimusių ir 26,3 mirusių.

Vilniuje įvyko Sov. Sąjungos konferencija ultragarsinės spektroskopijos technikos bei metodikos klausimais.

ANGLIJA

Turtingo anglo rezidencija — dabar Lietuvių Sodyba.

Per aštuoneris metus Šiaulių dviračių gamykla „Vairas“ į Kubą eksportavo 100.000 dviračių. Šių metų pirmoje ketvirtyje siūsiama 4000 vaikų dviračių - „Ereliukų“ ir „Kregždučių“ modeliai.

Lietuvoje yra 240 asmenų, turinčių JAV pilietybę ir norinčių iš Lietuvos grįžti į Š. Ameriką. Maskva neduoda JAV ambasada jiems reikalingų išvykimo vizų.

Lietuvoje kino studija kuria spalvotą trijų novelių filmą apie moksleivių nuotykius. Dailininkas - A. Šakalys, režisieriai - A. Kundelis, G. Lukšas ir S. Motiejūnas, aktoriai - G. Balandytė, E. Pleškytė ir S. Kosmauskas.

Maskvoje 100.000 egzempliorių tiražu išleista trijų Alfonso Bieliausko romanų rinktinė „Kauno romanas.“

„Tiesa“ Vilniuje paskelbė Maskvos patvirtinimą 1974 metų sąmatą Lietuvai, kuri siekia 1.745 milijonus rublių ir užima ieštą vietą Sov. Sąjungos valdomų kraštų tarpe. Latvijos sąmata esanti 1.199 mln. rublių, Estijos 757 mln. rublių. Iš Maskvai skirtų apyvartos mokesčio pajamų Maskva leisianti pasilikti Lietuvai 90 nuošimčių, Latvijai 42 nuoš., Estijai 56 nuos,

Sauliaus Sondeckio vadovaujamas Lietuvos kamerinis orkestras koncertavo Maskvoje ir penkiuose Vengrijos miestuose, grodamas Mocarto kūrinius. Irgi Maskvoje tris kart koncertavo J. Domarko vadovaujamas Vilniaus filharmonijos simfoninis orkestras, išpildęs M. K. Čiurlionio simfoninę poemą „Miške“, J. Juzeliūno, Afrikietiški eskizai“ ir Verdi „Requiem.“ Kauno politechnikos instituto dainų ir šokių ansamblis „Nemunas“ su vadovu A. Balčiūnu išvyko gastrolių į Jugoslaviją.

Sovietų Sąjungos jaunių krepšinio rinktinės sudėtyje yra trys lietuviai: V. Čepas ir K. Petronaitis iš Kauno ir V. Želnys iš Klaipėdos. Komanda pernai laimėjo Europos čempionatą.

Vilniaus Inžineriniame statybos institute surengtoje statistinių metodų taikymo valdymo konferencijoje dalyvavo 300 Lietuvos ir kitų kraštų mokslininkų.

Adomo Mickevičiaus 175-tąsias metines minėjo Vilniaus universitetas ir Vilniaus dramos teatras. Sukaktis atžymėta ir kituose miestuose.

Platinami siaurieji geležinkeliai Lietuvoje. Pernai praplatinata linijos Švenčionėliai-Utena, šiemet Šiauliai-Pakruojis-Petrašiūnai ir Utena-Anykščiai-Panevėžys.

KAS PADEDA IR KAS KENKIA LIETUVYBEI IŠEIVIJOJE

("Laiškų Lietuviams" konkurse I premiją laimėjęs rašinys)

AUŠRA GYLYTĖ-KARKIENĖ

Tik išlipusi iš mašinos, girdžiu balsą:

— Ką tas ženklukas reiškia? — Tai mano chemijos kurso draugas rodo pirštu į mano lietuvišką ženkluką, įklijuotą mašinos lange.

— Tai čia toks mūsų lietuviškas ženklukas, — atsakau. — Jei automobilis sugrius kur nors greitkely, tai kitas lietuvis, pastebėjęs tą ženkluką, sustos ir tuojau ateis padėti.

Tai atsakau jam, bet ir pati galvodama, argi iš tiesų kiekvienas lietuvis sustotų ir padėtų.

— Eik sau, — nusijuokia mano kolega. — Ar rimtai? Tas mažiukas vyras su kardu gali kitus tik atbaidyti...

— Visai ne, — atsakau rimtai. — Čia mūsų valstybės ženklas, taip kaip, pavyzdžiui, amerikiečių erelis.

Tuo metu, kai universiteto kavinėje dairsi lietuvių stalo, kur draugai per pertraukas kalbasi, geria kavą, lošia kortomis arba skaito knygą, mano amerikietis kolega, pildamas šokančią kavą į popierinį puoduką, vėl klausia:

— Jūs, tur būt, labai "close community", kad pažįstamas ar nepažįstamas, o tik pamatęs tą ženkluką, jau tuojau sustoja ir gelbsti.

— O taip, mes tikrai esame "close community", ir dėl to aš esu labai laiminga, — linksmi atsakau.

Jei žmogus baltas, kaip ir tu, tai koks čia skirtumas: lietuvis ar nelietuvis?

— Žinoma, yra skirtumas. Tau, tur būt, irgi yra skirtumas Amerika ar kuris kitas kraštas. Už Ameriką, tur būt, eitum kariauti, o už kitą kraštą ar eitum? — Pasakiau tik dėl to, kad reikėjo ką nors pasakyti kuo skubiau, nes tuoj prasidės paskaitos.

— Ne, "tur būt, eičiau", bet jau kariau už Ameriką. O už kokį gi kitą kraštą? Tegu jie sau mušasi.

— Tai va, ne tik aš, bet ir tu matai skirtumą. Tą skirtumą mato ir kiti. Pažiūrėk ten, prie ano stalo, vien tik ukrainiečiai studentai, o prie to kampinio ar ne visi lotynų kilmės pietų amerikiečiai? Jie angliškai kalbasi, o vis tiek grupuojasi. Jie ir save atpažįsta, ir Amerikai nekenkia, ir taip yra visur, visame pasaulyje. Reiškia, kad yra labai natūralus jausmas laikytis savos tautybės. Kam mes turėtume laužyti savo prigimtį?

— O vieną kartą vis tiek reikės tą prigimtį sulaužyti, — sako mano kolega, maišydamas cukrų su kava mediniu pagaliuku. — Daugelis vis taip laikėsi, o paskui asimiliavosi.

— Daugelis, bet ne visi, — karštai prieštarauju jam. — Ir mes būsime tie, kurie išliksime. Ar žinai tą žodį "lugan"?

— Tai lietuvių pajukiantis žodis.

— Daugiau jau nebepajukiantis. Mes patys save juo vadiname ir jokios gėdos nejauciame, nes lietuvis jau nebe "lugan", o garbingas Amerikos pilietis; ir iš kovos

lauko nesitraukia, kai reikia kariauti už Ameriką, ir kovoja ne blogiau už kitus, ir kultūrai savo didelę duoklę įneša. Ar atsimeni prezidentą Kennedį? Neilgai jis prezidentavo, o jau suspėjo aplankyti savo tėvų gimtinę Airijoje. Jeigu jis, būdamas prezidentas, nepamiršo savo tėvų krašto, tai nepamiršime ir mes savojo.

— Matau, kad labai karštai gini tą savo lietuviškumą. Tai ką jūs darote, kad lietuviškas išliktumėte?

— Pirmiausia bandom gyventi bendrame geografiniame sektoriuje, arti vieni kitų. Mano tėvai tai suprato ir apsigyveno arti lietuviškos bažnyčios, kur taip pat yra lietuviškos mokyklos, lietuviškos organizacijos, Jaunimo Centras, lietuviškos krautuvės... toks lietuviškas centras. Organizujame choras, tautinių šokių grupes. Kas gali, rašo knygas — poeziją, prozą, turime savo muziką, dailininkų, leidžiame laikraščius, žurnalus. Visa tai stiprina mūsų entuziazmą išlikti lietuviškas. O entuziazmas ir sąmoningumas ir yra tautinės gyvybės pagrindas. Mažesnis pavojus tam vaikui nutolti nuo lietuviškos, kuris gyvena arčiau lietuviškos kolonijos, kuriam arčiau lietuviškos draugai, giminės, lietuviškos mokyklos ir patalpos, kučiose vyksta lietuviški renginiai. Didesnė proga atitrūkti tam, kuris yra visai izoliuotas nuo lietuviško gyvenimo.

— O boy, tai jūs lyg atskira valstybė! — sušunka mano amerikietis draugas.

— Tai kas čia nuostabaus? Ne mes vieni tai darome. Yra ir kitų tautybių, dar didesnių ir labiau susipratusių už mus, lietuvių, jos šimtmečiais taip tvarkosi.

— O vis dėlto aš manau, kad negerai taip skirstytis. Tai silpnina visą kraštą, — protestuoja mano draugas.

— O aš manau priešingai, kad tai yra labai gerai! Amerikoje žmonės visada skirstėsi į etnines grupes, o ar Amerika silpna? — sakau jam. — Etninių grupių visuomenės mažiau nusikaltimų, daugiau kultūrinio užsidegimo. Laikas praleidžiamas savoje kultūrinėje veikloje. Kaip tai gali silpninti kraštą?

Kažkas tuo metu palietė mano petį. Tai iš kažkur atsiradęs Algis.

— Labas, — linksmi sako jis man lietuviškai. Norėjau jį supažindinti su savo amerikiečiu kolega, bet šis, linktelėjęs galva, pasitraukia atnešti dar kavos.

— Truputį klausiausi jūsų pasikalbėjimo, — taria Algis. — Nelengvą temą pradėjai.

— Ne aš pradėjau, o jis, — atsakiau.

— Tu labai narsiai gini lietuviškus reikalus, — nustebusi balsu sako man Algis. — Aš beveik viską girdėjau ir bijojau, kad tavęs tas tipelis nesuvarytų į ragą...

— Į ragą? Į kokį ragą?

— Taip smarkiai kovoji už lietuvių, o nežinai nei kaip į ragą suvaroma, nei ką aplamai reiškia suvaryti į ragą...

— Ne, Algi, nežinau, iš tikro nežinau, — atsakau jam, pasižiūredama į Dalią ir traukdama pečiaus.

— Tuoj sužinosi, kai aš tave į ragą suvarysiu, — nusijuokia Algis, atsisėdamas šalia manęs.

— Tu teisingai tvirtinai, kad entuziazmas ir lietuviškas sąmoningumas yra pagrindas išlikimui. Bet ar to entuziazmo mes turime, ar jo gauname, ar daug yra tokių susipratusių, sąmoningų, pavyzdžiui, kaip tu?

— Ne kaip aš, o kaip tu, sakyk. Tu ir kraštą apkeliavęs, ir mokslus išėjęs, ir politikuoti pajėgi.

— Daug politikuoju, taip, ir entuziazmui ieškau ugnies, bet kad dažnai aš nesuprantu kitų, o kiti manęs. Kur jie mato ugnį, man rodos vanduo. Štai spauda populiarina ir paskaitininkai dažnai akcentuoja, kad "mės visi žinome, kad mirsime, bet vis vien dirbame, kiek galime". Vadinasi, nors aišku, kad lietuviškos neišlaikysime, bet vis vien reikia stengtis. Visa laimė, kad aš tokiam palyginimui netikiu. Jei tikėčiau, seniai būčiau ranka į viską numojęs; nei man suvažiavimų, nei posėdžių, nei lietuviškų paskaitų, nei nieko. Jei kuri tauta, pavyzdžiui, Suomija, Lietuva ar kita, visu šimtu procentų būtų tikra, kad bus prieš sunaikinta už dešimt ar dvidešimt metų ir niekad kaip tauta jau negyvens, tai kokia prasmė būtų tiesti geležinkelius, plentus, kurti miestus ir t.t.? Taip ir dėl lietuviškos išlikimo: dešimt, dvidešimt metų, ir viskas baigsis? Tai ar verta lietuvių rūpintis iš viso?

— Verta, Algi, verta, net jei ir rytoj jau viskas baigtųsi. Tautos buvo ir išnyko, bet žmonijos kultūrai jų palikimas liko, — impulsyviai pertraukiu Algi.

— Ir aš sakau, kad verta, — aiškina jis man toliau, — aš tik manau, kad visuomenės nereikia identifikuoti su fiziniu žmogum. Žmogaus amžius ribotas, o visuomenės ne. Ji nemirs, jei sugebėsime tą tęstinumą išlaikyti. Tai be galo sunku, bet nera neįmanoma. Girdėjau, kaip tasai amerikietis, tavo kolega, tau sakė, kad prigimtis bus sulaužyta, kad daug buvo, kurie stengėsi, bet asimiliavosi vis vien. Mums tokie pat pavojai, kaip ir anieks. Visos tos etninės ar religinės grupės, kurios išnyko, pradžioje buvo tvirtos, disciplinuotos... jų visų sunykimo procesas vienodas. Disciplina silpnėja, atsiranda paralelizmas, konkurencija dėl vadovybės, stengiamasi dėl kokių nors pasisėkimų priskirti sau nuopelnų, o nepasisėkimus užmesti kitiems, nėra atsakomybės vienui už kitus ir t.t. Nesantaika ugdo neapykantą, neapykantoje aptemsta protas ir jau nebesuprantama, kur tiesa.

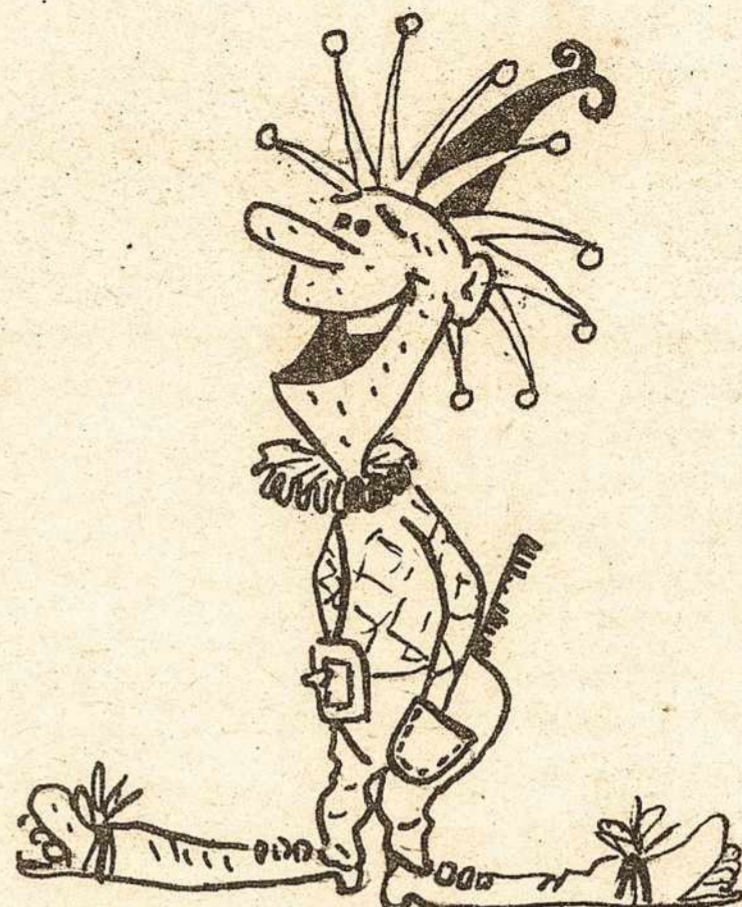
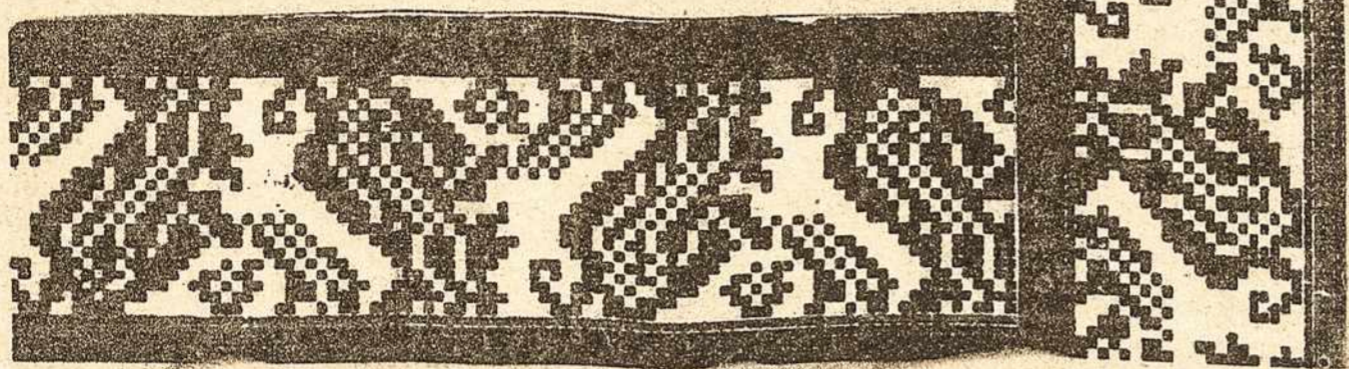
— Ar tu manai, kad mes, lietuviai, išėivijoje esame pasimetę, Algi? — klausiu jį.

— Nesakyčiau, kad pasimetę, bet atrodo, kad nesuprantame situacijos rimtumo. Pasilinksminimai, stovyklos, baliai, šokiai gali būti linksmi, bet suvažiavimai, susirinkimai, posėdžiai turi vykti rimtai. Ne kiekvienas veikimas lietuvių stiprina. Kartais tas veikimas ją griauja, ir kas svarbiausia, kad mes nesuprantame, kada griaujame...

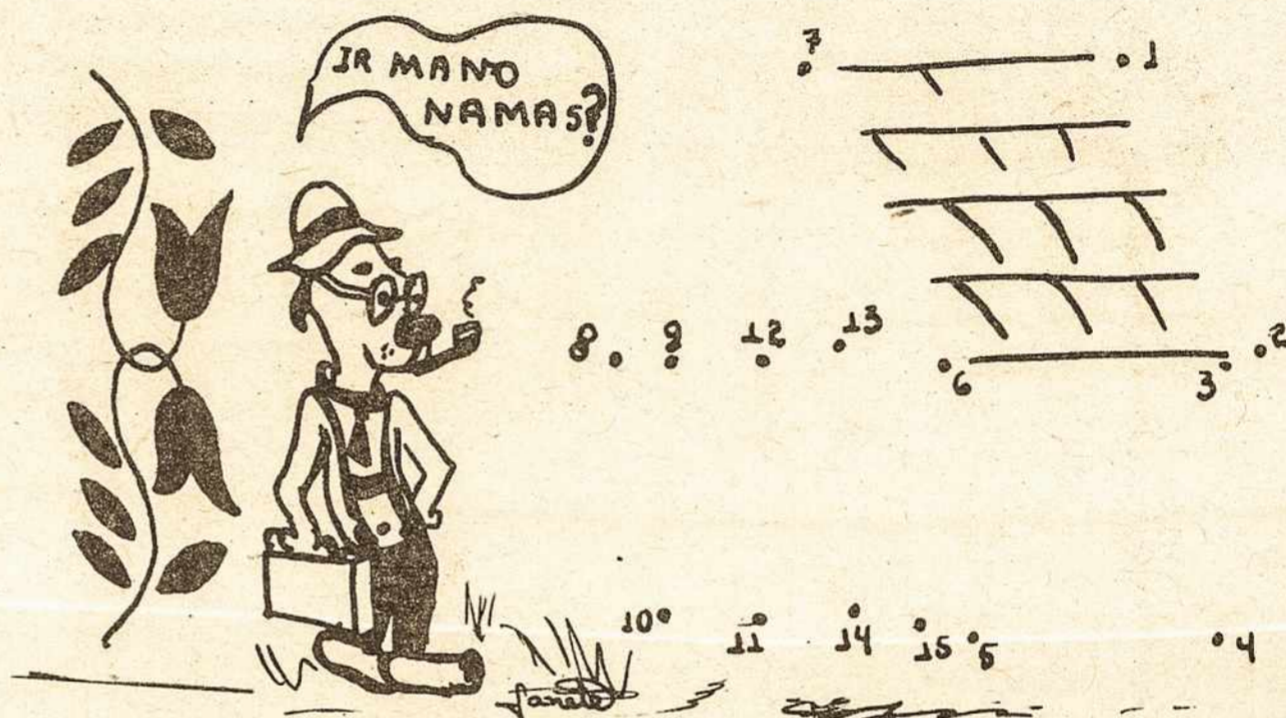
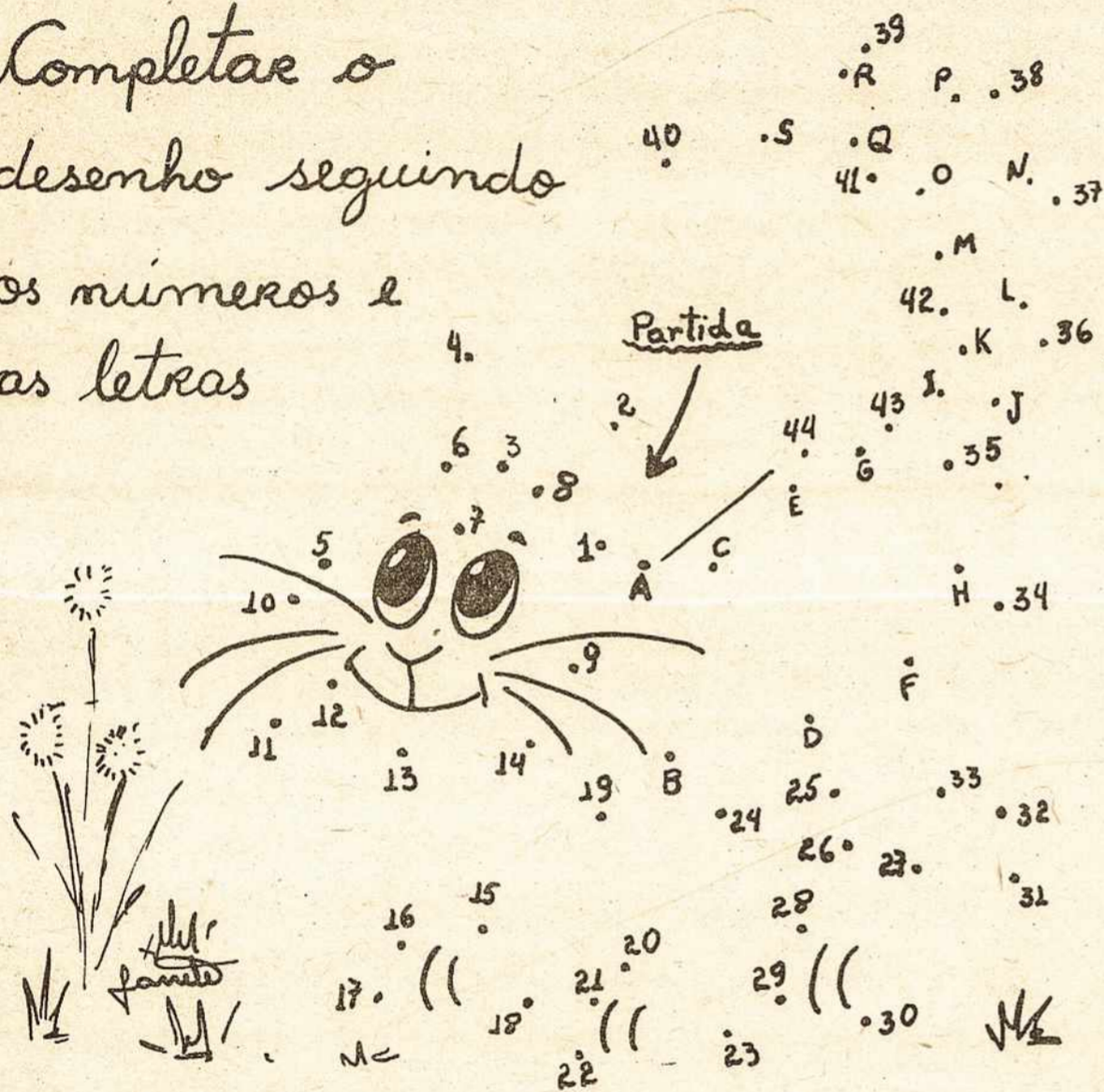
— Ką turi galvoje? Koks veikimas griauja?

Tęsinys 4 pusl.

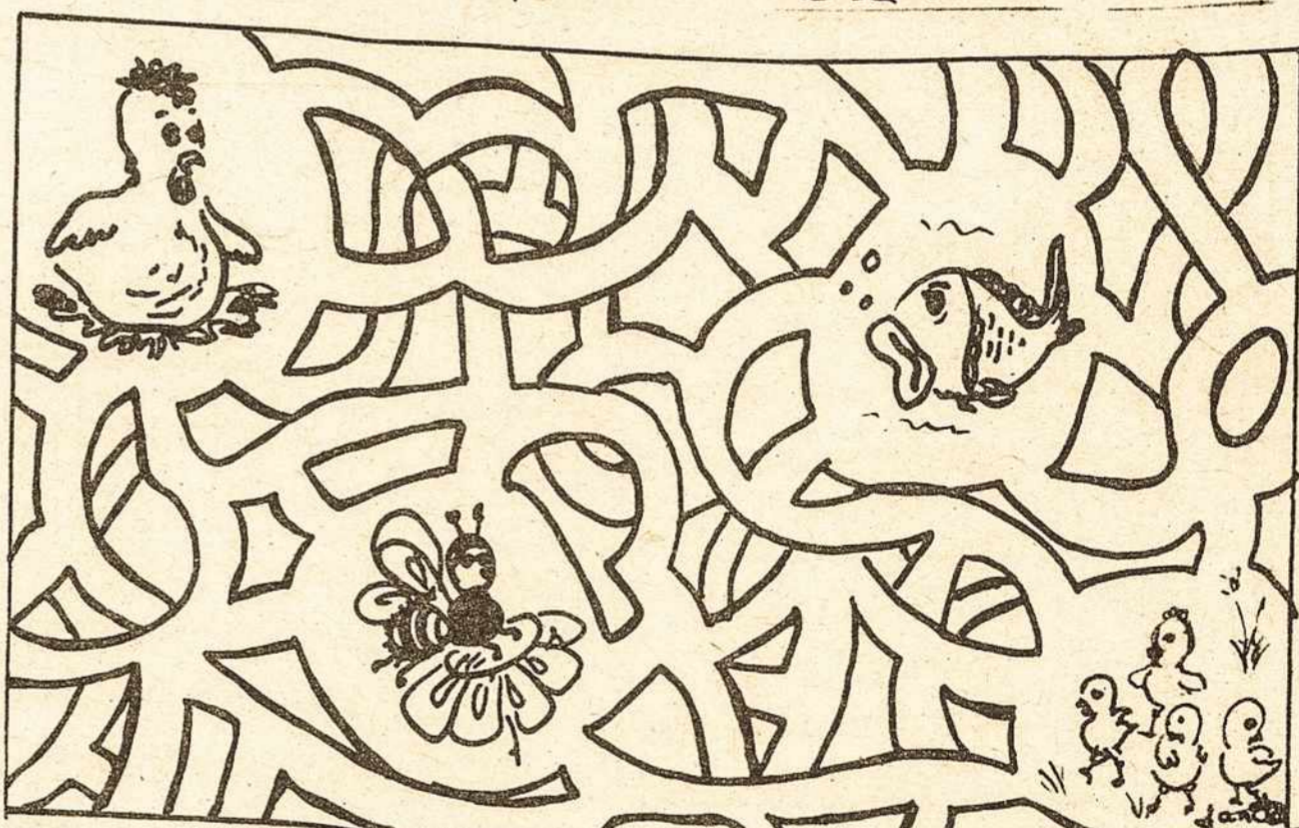
Mūsų Lietuva Mažiesiems

Completar o
desenho seguindo
os numeros e
as letras

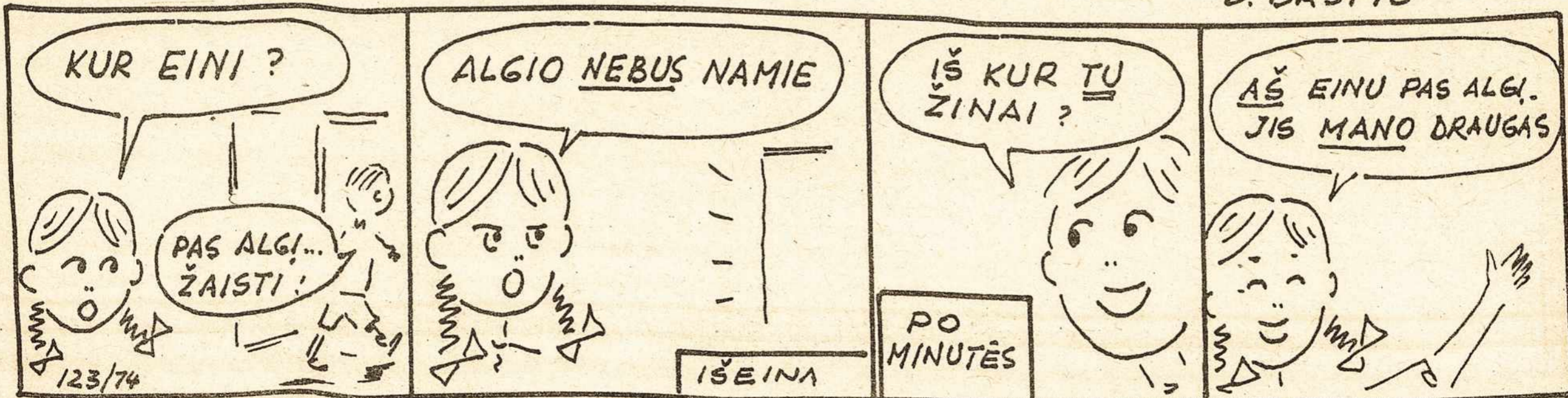
Traduzire para o lituano
-Kati yra naminis gyvulys
-Kati megsta guleti ir smausti

AJUDE A GALINHA A ENCONTRAR SEUS FILHOTES!!?

IRUTE ir KESTUTIS

D. BASTYS

Literatūra · Dailė · Menas

RAŠYTOJAI IR KNYGOS

— A. Vaičiulaičio "Mūsų mažąją seserį" prieš porą metų nederlandų kalbą išvertė Belrijoj gyvenanti Zenta Tenisonai-é-Hellemans. Standaard leidykla pranešė vertėjai, kad knyga bus išleista 1974. Dabar knygai piešiamos iliustracijos.

— Prof. Konstantino Jablonskio (1892-1960) knyga "Lietuvių kalba ir jos veikėjai" išleista skupuotoj Lietuvoj. Veikalas 424 psl. Paskelbti mirusio autoriaus raštai apie Lietuvos kultūrą ir kai kuriuos veikėjus: Maryną Mažvydą, S. Rapolionį, A. Kulvietį ir kitus. Kartu atspauslinta istoriko dr. J. Jurginio studija apie K. Jablonskio mokslinį palikimą.

— Vladas Grinaveckis, okupuotos Lietuvos lituanistas, parašė "Žemaičių tarmių istoriją" išleista Vilniuj, 370 psl. Leiliny nagrinėjama žemaičių tarmės ypatybės, fonetiniai dėsniai.

— Krikščionis Gyvenime knygų serijos redakcinė vadovybėn yra naujai pakviestas kun. dr. Juozas Prunskis. Ankstyvesnieji redakcinės vadovybės nariai yra: prel. dr. Vytautas Balčiūnas (Thompson, Conn.), dr. Juozas Girnius (Boston, Mass.), kun. dr. Jonas Gutauskas (Delhi, Ont., Kanada), kun. Stasys Yla (Putnam, Conn.), prof. dr. Antanas Maceina (Muenster, Vokietija), prof. dr. Simas Sužiedėlis (Brockton, Mass.).

— Vyt. Tamulaičio pasakojimas apie Petriuką, kuris Vilniaus bokšte iškėlė trispalvę, idėtas anglišką vaikam skirtą enciklopediją "Childcraft The How and Why", trečiame tome. Apakymas iliustruotas spalvotomis dail. Zitės Sodeikienės iliustracijomis.

— Dr. Bronius Vaškelis, Lafayette kolegijos Slavistikos lepartamento vadovas, gavo savo specialybės darbo vienerių metų atostogas ir ruošia platesnės apimties studiją apie poetą "urgį Baltrušaitį".

AR MŪSŲ SPAUDA NUOBODI

Viena temų, nagrinėtų Los Angeles žurnalistų vakarėnėj

RŪTA KLEVA VIDZIŪNIENĖ

Kaip amerikiečiai rasinės lygybės klausimais, taip lietuviai be pasigailėjimo įprato save pliekti dėl jaunimo neveiklumo, o ypač dėl jų nesidomėjimo lietuviška spauda. Šis amžinas ir skaudus klausimas vėl buvo iškeltas paskutiniame žurnalistų subuvime, kur susirinko gausus būrys mesti kritišką žvilgsnį į dabartinę mūsų periodinę spaudą.

Tarp kitų temų buvo mestas šūkis, kad mūsų spauda esanti neįdomi. Norėčiau kiek pagvil-denti tą klausimą, ypač norė-dama atkreipti dėmesį į vieną savęs plakimo bruožą: jei jau spaudos kas neskaityt, tai prie-žastis būtinai yra tik ta, kad mes tą spaudą padarėme nuobodi.

Pabandykime pažvelgti į sa-vo visuomeninę aplinką ir pir-miausia pabandykime nehipo-kritiškai atsakyti į kelis klau-simus: ar spauda nesidomi tik jaunimas ir ar tas jaunimas la-bai jau uoliai skaito amerikie-tišką spaudą?

Intelektualinis ieškojimo geismas

Niekada kiekvienam nebus įdomūs tie patys dalykai, ir tai esmėje žmogaus nepadaro nei geru, nei blogu. Joks auklėji-nimas, o juo labiau pamokslavi-mas nepavyks susidomėti pa-tų ženkais, birža, futbolu. O tuo tarpu yra žmonių, kurių gy-venimas entuziazingai sukasi apie tas ašis. Todėl gal neturime sverti žmogaus lietuviškos šir-dies plėtimo pagal tai, kiek jis domisi mūsų spauda ir kiek jis pats joje dalyvauja. Spaudos ne-palietas jaunuolis gali kartais net žūti už Lietuvos laisvę, o rašantysis tik pafilosofuoti apie pasaulio neteisębę. Geresnis jis ar blogesnis lietuvis? Nesamo-nė. Todėl, dažnai sakydami, kad žmogus — jaunimas ar ne — neskaityt lietuviškos spaudos, pažiūrėkime, ar jis iš viso ką skaito. Neįmanoma patraukti tuo, kuo žmogus nesidomi.

Tad gal spaudos nuobodumas ir nėra ta pagrindinė priežastis, kad daug jaunimo jos neskaityt, bet, iš kitos pusės, mūsų spauda visgi turi tam tikrą, jei gana charakteringų, bruožų ir į juos taip pat galima žiūrėti iš įvai-raus taško. Tai mūsų spaudos uždaramas, kitaip tariant, tar-si atskiros salos mentalitetas, kur pasauliją vykstantieji da-lykai paliečiami plačiau tik tuo atveju, jei jie kaip nors tiesio-

gliai ar netiesiogiai liečia Lietu-va, ar lietuvius, ar blogas.

Mūsų spauda uždara, beveik parapiinė, paliekant pasiskaityti kitais klausimais kitataučių spaudoje. Tuo pačiu mes atpra-tiname ją imti į rankas tą inte-lektualinio smalsumo kupiną grupę, kuri, pradėjusi skaityti apie bendrinius klausimus, sa-vaimė gal įsijungtų, pajustų ry-šį ir susidomėtų mums labiau specifiškai rūpimais klausimais.

Perrinti svarstymai

Antrasis užmetimas, — tai, kad mūsų spauda perrinta. Tai yra tiesa. Tačiau mes stokoja-me galimybių, kurias turi ame-rikiečių dienraščiai ir žurnalai,

Tęsinsys 7 pusl.

LEONARDAS ANDRIEKUS

GIESMĖ

Visą amžių tą giesmę girdžiu —
Ją girdėsiu, kol siela iš kūno išeis.
Jei nutils, prašinėsiu paukščius,
Kad giedotų ir jie panašiai.

Į tą giesmę sugrįžta visi
Upių, jūrų, salų ir žemynų balsai.
Tu lieki be lietaus debesies,
Kai giesmės visą amžių klausai.

RELIKVIJOS

Ryto spindulį mėgau —
Dievo šypsniio fragmentą.
Kur jūs, vasaros, miegat —
Jūs, relikvijos šventos?

Būtų miela, taip miela
Prie žaizdų jus pridėti
Ir nutildyti gėlą
Fragmentu spindulėtu.

LANGAS

Mano langą užmūrijo
Amžinai žiemos rankos.
Nematysiu, kaip jūroje
Su audrom šėlsta bangos.

Begirdėsiu tik ūžesį,
Kuris akmenis virkdo.
Visos bangos sulūžusios
Atsitrenks man į širdį.

AR MŪSŲ SPAUDA NUOBODI?

Iš 7 pusl.

išmokėdami milijonierius honorarus keliems visame krašte žinomoms žurnalistams su lengvesne plunksna ir tamais pristatantiems su geroka doze humoro. Jie tuo linksmina, užima gal jau nuobodžiauti pradėjančią publiką. Visame Amerikos vaiko auklėjime dabar yra isivyravusi nuomonė, kad mokytojas, kunigas, politikas turi teikti skaitytojui pramogą. To laukiam. Šia proga — nukeltaujant kiek į šalį — prisimenu pasakojamą juoką, kaip New Yorke Filharmonijos draugija bandė pripratinti publiką prie gerų koncertų ir paskelbė, kad po koncerto bus nukertama ir vėl prigrydoma galva. Prisiriško pilna salė, kantriai klausėsi muzikos. Po to dirigentas atsinešė didelį peilį ir kreipėsi į publiką, prašydamas savanorio eksperimentui. Tokio neatsirado, bet daug kas pradėjo ir toliau lankyti koncertus. Mūsų spaudoje žurnalistų su humoro gyslele, gaila, nedaug ir tie patys įsigyja daug priešų. Tas gal ir padaro spaudą kiek perrimta.

Jaunimas tekalba savo žodžiu

Todėl tas nuolatinis savęs plakimas dėl jaunimo nesidomėjimo gal ir neturi tokio pagrindo, nes jie išaugę pramoginėj kultūroj ir ty pramogų jie savime laukia. Kalbame, žinodami, kad kitaip nebus, bet vis mušamės į krūtinę. O juk tai natūralus gamtos dėsnis, — ir gėlių daug prisodini, ir visus prižiūri, o ne visos neša gražius žiedus.

Jauno žmogaus apsisprendimas dalyvauti lietuviškoje spaudoje tegali būti statomas tik ant grynai asmeniško pagrindo. Tai ieškojimas pripažinimo, įvertinimo, garbės, savo talento parodymo. Jei jie rašys, tai ne vedami rūpesčio tautos likimu, o daugiau iš noro tapti kuo nors, iš noro kurti, iš jauno veržlumo, iš ambicijos. Tada tokiame smalsumu degančiam, veržliam jaunuoliui nebus nuogodžių ir nenuobodžių, senų ar naujų temų. Tokia mintis man kilo skaitant Landsbergio "Vėją gluosniuose". Kam gi galėtų dabar būti įdomus seniai miręs neryškus kunigaikštis vaikas. O tik pažiūrėkite, ką savo talentu iš tokios archaiškos temos padarė veržlus, verdantis talentas, suradęs joje bruožus, bendrus kiekvienai širdžiai, sužavėjęs kažkaip naujai mūsų gimtąja kalba ir praplėtes kiekvieno iš mūsų akiratį.

TRUMPAI

— Rašytojo Balio Sruogos knyga "Dievų miškas" — kacetinius atsiminimus, išverstus į lenkų kalbą, išleido Gdynės leidykla. Stutthofo (lenk. Sztutowo) kaimelyje, kur kitados vokiečiai naciai nukankino 85,000 kalinių, dabar įrengtas muziejus. Ten sutelkta visa Stutthofo kaceta liečianti medžiaga. Centriniam stende prie didžiųjų durų padėtas ir šios B. Sruogos knygos lenkiškas vertimas.

— V. Kavaliūno premijuoto romano "Kalnų giesmė" pirmoji laida jau išspauduota.

— Juozas Lingis, Stockholmo universiteto lektorius, universiteto slavistikos instituto baltų kalbų skyriaus pavestas, švedų kalba paruošė lietuvių literatūros konspekto pirmą dalį, apimančią senąją lietuvių literatūrą iki "Aušros" pasirodymo. Autorius numato paruošti ir likusią lietuvių literatūros istorijos dalį. Studija bus išleista atskiru leidiniu.

— Gabrieliaus Landsbergio-Zemkalnio "Raštus" išleido Vilniaus leidykla "Vaga". Į tomą sudėta visa išlikusioji originalioji Zemkalnio dramaturgija: "Blinda", "Birutė", "Jurgis Durnelis", "Pagavo", "Tarnaitė pamokė", "Blaivininkų pirminkas". (E)

— V. Mykolaičio-Putino eilėraščių rinktinę "Buities valanda", išverstą į latvių kalbą, išleido "Liesmos" knygų leidykla. Rygoj. Poezijos rinktinę sudarė ir vertimo darbus atliko D. Avuotinia ir A. Maldonis. Meninę dalį apipavidalino V. Grantas.

— Jurgio Baltrušaičio poezijos knyga "Žemės laiptai. Kalnų takas." išleista Vilniuj. Iliustravo dail. A. Žvilius. Knygoj atspausdinti ir poeto rusų kalba rašytų eilėraščių vertimai.

— Česlovas Grincevičius ruošia spaudai naują novelių rinkinį — "Vidudienio varpai".

— Okupuotos Lietuvos rašytojų draugijai šiuo metu priklausoma 153 rašytojai. Paskutiniu metu priimti šie okupacinių įstai-gų rašytojai pripažinti asmenys: Povilas ir Petras Dirgėlos, Stasys Lipskis, Ant. Bieliauskas,

Mykolas Karčiauskas, Jurijus Kobrinas, Emilija Mikulėnaitė, Dalia Saukaitytė, Romualdas Baltušninkas, Jurgis Buitkus ir Rimantas Šavelis.

— Rašytojo Jono Biliūno kūrybos rinktinę "Laimės žiburys" į latvių kalbą išvertė H. Galinis. Įvadinį žodį parašė ir paaiškinimus paruošė M. Lukšienė. Išleido "Liesmos" leidykla.

— Laimutis Švalkus Anglijoj išleido poezijos rinkinį "Gyvas-tis". Jis 1968 yra išleidęs rinkinį "Dienų sukuriuos". Poeta laikosi klasikinės eilėdaros.

— A. Churginas išvertė iš anglų į lietuvių kalbą W. Šekspyro "Korolianą". Išleido "Vagos" leidykla Vilniuje. Šis veikalas į lietuvių kalbą išverstas pirmą kartą.

POEMOS
NEPREMIJAVO

Laikraštis "Laisvoji Lietuva" buvo paskelbęs konkursą parašyti poemą apie Simą Kudirką. Viso buvo gauti 5 veikalai.

Įvertinimo komisijon buvo pakviesta: Leonardas Andriekus, Juozas Brazaitis, Pranas Naujokaitis, iš Clevelando Aldona Augustinavičienė ir Laisvosios Lietuvos atstovas Leonas Virbickas.

Komisija posėdžiavo sausio 12 d. 4 v. popiet Darbininko redakcijoje. Pirmininkavo L. Andriekus, sekretoriavo Pr. Naujokaitis. Savo nuomonę raštu buvo atsiuntusi A. Augustinavičienė. Visi vieningai priėjo sprendimo — premijai nerasta tinkamo veikalio. Premija buvo 1000 dol.

VERGIJOS KRYŽKELIUOSE

(Tąsa iš praeito Nr.)

Stefanija Rūkienė

DUOKLĖ VALSTYBEI

Antroje eilėje kolchozas privalo geresnius grūdus atpilti ir pasidėti sėklai. Čia ir pati kolchozo vadovybė yra suinteresuota ir stengiasi turėti geresnę sėklą. Žino ir paprasčiausias kaimo žmogelis, kad iš buinesnės sėklos bus geresnis ir derlius.

Tai gerai žino ir pirmininkai, nes jie yra „geriausi iš geriausių“. Juos kolchozininkai renka labai demokratiškai. Nieko nesiklausęs raikomas paskiria kolchozui pirmininką ir sušaukia kaimiečių susirinkimą. Susirinkime iškeliamas kandidato gerosios ypatybės, sumanumas, pasiruošimas vadovauti ūkiui ir klausiamas: „Kas prieš, pakelkit rankas“. Visi žino, jei pakelsi ranką prieš, tai užsirašys tavo pavardę, ir anksčiau ar vėliau vistiek nukentėsi. Todėl nė viena ranka prieš nepakyla. To tik ir reikia. Tuoju paskelbiama, kad

naujas kolchozo pirmininkas išrinktas vienu balsu.

Jei paklaustų, kad pakelkit rankas, kas už, tai rankos irgi nepakiltų, nes žmonės įbauginti, išdeesiruoti ir visada laikosi pasyviai. Visuose susirinkimuose yra priimta skelbti, kas prieš, pakelkit rankas. Ir tų „prieš“ niekada neatsiranda. Tokie rinkimai laikomi „demokratiškiausiais“ pasaulyje.

Kolchozai dažnai turi grūdų skolas. Kartais neuždera javai ir atidavus privalomą duoklę valstybei, nieko nelieka. Kartais ir valstybei ūkis lieka skolingas ir sekančiais metais tą skolą turi atiduoti. Būna atsitikimų, kad kolchozas neturi sėklos ir ją skolinasi iš turtingesnio kaimyninio kolchozo. Taip susidaro gana didelės ir neišbrendamos grūdinės skolos.

Iškūlus javus ir atidavus valstybei prievolę, atpylus sėklai, dar reikia grąžinti pasidarytas skolas. Tiems reikalams skiriami geriausi, pirmarūšiai grūdai. Pasilikusios pasturlos atitenka kolchozninkams. Labai dažnai ir tų menkaverčių grūdėlių jiems nelieka.

Dažnai laikraščiai iškilmingiausiai rašo, kad toks ir toks kolchozas savo darbininkams už darbdienį susimokėjo po du kilogramus grū-

dy. Už darbdienį du kilogramai grūdų, tai jau atlyginimas ir dažnai būna tik svajonė. Praktiškai, gauni po tris ar aštuonis šimtus gramų grūdų už darbdienį. Labai dažnai darbininkams rugių neduoda, nes jų nelieka nuo įvairių prievolių. Šiomet ir mes jų negavome. Kas nukombinavo, o tai padaryti gali tik vežikai, duonos turės, jeigu nepagaus. Mums reikia laukti vasarūčių kviečių ir vasarojaus. Kai tuos iškulsime, sumals, tai gausime miltais.

Gal ir gerai miltais, nes malūnas toli, niekas neturi arklių ir grūdų negali susimalti. O iš nemaltų grūdų sunku kas nors prasimanyti.

KOMBINAVIMAS

Su kūlimu kartu eina ir visi kiti grūdų paruošimo darbai. Visi darbininkai tik ir sukasi apie rugius. Už darbdienį mažai gaunant, pats gyvenimas verčia kombinuoti — vogti. Krautuvė yra kiekviename kaime. Jeigu joje būtų duonos ir žmonės turėtų pinigų, tai vogti nereikėtų. Mes buvome patenkinti, kad gaudavome iki soties pavalgyti paskrudintų rugių.

KA APTARÉ MŪSŲ JANNIMAS SUVAŽIAVĖS I PORTO ALEGRE ?

Jaunimo Kongreso reikalais P. Alegre mieste, Rio Grande do Sul valstijoje, balandžio 12 ir 13 dienomis posėdžiavo Brazilijos, Argentinos ir Urugvajaus atstovai.

Iš S. Paulo dalyvavo BLB pirmininkas Algirdas Sliesoraitis, Jonas Lukoševičius ir kun. Antanas Saulaitis. Iš Londrinios Paranos, Emanté ir Rimgaudas Jūraičiai. Iš Pôrto Alegre Janete Indriūnaitė ir Daiva Vasiliauskaitė. Iš Buenos Aires Argentinos Jaunimo pirmininkė Nelida Zavickaitė. Iš Montevideo atstovas Edmundas Andriuškevičius. Svečių dalyvavo ir Pranas Šukys iš S. Paulo.

PRANEŠIMAI

Urugvajuje, prieš E. Andriuškevičiaus išvykstant, buvo jaunimo ir vadovų pasitarimas, o jaunimo valdyba bus renkama bal. 28 dieną.

Argentinoje Nelida Zavickaitė įgaliota įvairių pasitarimų. Iš Argentinos daugiau atvykti negalėjo, nes Didžiąją Savaitę Vila Elisa vyko jaunimo stovykla su 60 dalyvių.

Brazilijos atstovai savo dalį paruošė studijų dieną Suarone ir kovo 24-os dienos posėdyje. III Pas. Liet. Jaun. Kongreso būstinėje V. Beloje bal. 7 dieną.

KONGRESO REIKALAI

Pirmosios dienos posėdis bal. 12 truko nuo 15 iki 19 valandos. Jis buvo skirtas patiems esmiškiausiems Kongreso reikalams.

Svarstant J.K. programą, numatyta, kad jis bus nuo 1975 m. gruodžio 20 iki 1976 m. sausio

6 dienos. Tam laikui pasitarimo dalyviai sustatė pagrindinį įvykių kalendorių, palikdami vietos kitoms galimybėms pridėti, jei užjūrio atstovai galėtų atvykti P. Amerikon ankščiau. Tai bus sužinota tik po to, kai Pas. Liet. Jaun. Sąjungos Ryšių Centras išsiuntinės anketą visiems kraštams.

Urugvajaus jaunimas pageidauja, kad Montevidejui būtų skiriamos trys dienos, ne viena, kaip dabar buvo pramatoma.

Kongreso atidarymas įvyktų 1975 metų gruodžio 20 Buenos Aires mieste. Po jo stovykla su apie 300 dalyvių netoli B. Aires, nors esama gražių vietų Cordoboje (700 kl. nuo B. A.) arba Argentinos pietuose už 1000 kl. nuo B. Aires. Visur būtų galima gauti valdžios paramos. Kongreso sporto šventė būtų Argentinoje. Kūčias ir Kalėdas atšvęstume stovykloje, kas suteiktų kongresui ypatingą atspalvį.

S. Paulyje visi dalyvautų N. Metų sutikime, o sausio 1 pradedės studijų savaitė, kurioje dalyvaus apie 125 atstovai. Visi kiti dalyviai važinėtųsi po įvairias krašto įdomias vietas.

Čia būtų ir paskutinė „mini-taut. šokių šventė“.

Montevideo mieste Urugvajuje būtų pagrindinis talentų vakaras ir gal mažoji tautinių šokių šventė, kurios programa būtų pakartojama ir kituose dvijuose kraštuose. Viena diena būtų skirta praleisti pajūryje pasilsėti prieš kelionę autobusais į S. Paulį.

JAUNIMO KONGRESO KOMITETAS

Pagrindinis J. Kongreso komitetas bus sudarytas iš jaunimo atstovų: Argentinos 3, Urugvajaus 3, Brazilijos 3, PLJ. Sąjungos 1, Š. Amerikos 1 (asmuo iš Kanados ar USA, kuris ilgesnį laiką praleistų P. Amerikoje, tal-kindamas Kongreso ruošai.

Kiekvienas kraštas pristatytų savo atstovus savo būdu.

Finansų komisijas turės kiekvienas kraštas. Nutarta nusteigti bendros kongreso kasos, bet pavesti Š. Amerikoje Pas. Liet. Jaunimo Kongreso finansų komisijai derinti visus finansinius reikalus. Kiekvienas kraštas turėtų savo kontrolierių ar kontrolės komisiją.

KITI NUTARIMAI

Kad lengviau būtų skleidžiamos žinios, visų kraštų nuorašai eis lygiai Brazilijai, Argentinai, Urugvajui ir PLJ. Sąjungos Ryšių centrui Čikagoje. Norima išvystyti artimus ryšius ir su Venecuela bei Kolombija.

PAGRINDINĖ PLJK būstinė-kartoteka ir pan. bus S. Paulyje, kartu su Brazilijos liet. jaunimo būstine.

Prieš Kongresą išeis leidiniai trijuose kraštuose su ta pačia lietuviška dalimi, o apmėkami skelbimai iš to krašto, kuriame bus leidiniai platinami.

ANKETA

Vienas svarbiausių reikalų yra paruošti anketa, kurią PLJS ryšių centras išsiųs į visus kraštus ir vietas. Čia jeis klausimai apie kongreso programą, stovyklą, studijų savaitę ir pan. su siūlymais ir klausimais lie-

čiančiais keliones, apgyvendinimą ir kitais.

Kitas pasitarimas, jau dalyvaujant III PLJ Kongreso komitetui, sudarytinam iki gegužės mėn. galo, įvyks liepos 20-21 d Buenos Aires mieste.

ANTROJI PASITARIMŲ DIENA

Posėdžiauta nuo 16 iki 19 val. Svarstyti visi kuriuo nors būdu su kongresu susiję reikalai.

Liet. Jaun. Sąjunga jau steigiamai formaliai Argentinoje ir Urugvajuje. Brazilijoje LJS steigsis kartu su J. Kongreso komitetais ir po 1976 metų testų JK progą darytus darbus.

Nutarta ir toliau dalintis įvairia švietimo medžiaga, kad būtų palengvintas lietuvių kalbos kursų darbas trijuose kraštuose

Kadangi J.K. metu įvyks mažesnioji taut. šokių šventė, su bent 8-10 grupių iš P. Amerikos, tai nutarta prašyti Tautinių Šokių Instituto Š. Amerikoje 1975 m. liepos mėn. praveisti taut. šokių mokytojų kursus viename iš trijų kraštų. (gal Urugvajuje?) ir jau būtų šokami Penktosios Laisvojo pasaulio lietuvių taut. šokių šventės (1976 m.) šokiai. Kiti kraštai būtų prašomi sudaryti taut. šokių grupes iš vykstančiųjų į kongresą, kaip tai padarė 1972 m. P. Amerika.

Kadangi 1976 metais Argentina, Urugvajus ir Brazilija minės 50 metų sukaktį lietuvių didžiosios čia imigracijos, tai nori ma šiuos metus pradėti Kongreso eigoje eisenomis ir ceremonijomis, leidiniais ir propaganda vietinėje spaudoje.

Kiekvienas kraštas turi kandidatų, galinčių dalyvauti Lietuvos Tėsinys 10 pusi. viduryje.

KAS PADEDA LIETUVYBEI?

Iš 4 pusl.

mus tėvai vertė namuose kalbėti tik lietuviškai, siuntė į lituanistines mokyklas...

— O lituanistinės mokyklos! — nusišypsodama staigiai sušunka Dalia. — Atsimeni, kai mes nenorėdavome jų lankyti? Dabar tai galime tik dėkoti tėvams, kad privertė šeštadieniais eiti į mokyklą.

— Visa bėda, — svarstau aš toliau, — kad vaikai nenoromis lanko lituanistines mokyklas. Kiek kartų, būnant amerikiečių tarpe, lygiai taip, kaip tas mano chemijos kolega, draugai klausinėja apie Lietuvą. Vienoje mano klasėje toks žydukas draugas klausinėja ir klausinėja apie viską: kokia lietuvių kultūra, kuo skiriasi nuo kitų tautų, kokiai grupei kalba priklauso, ką lietuviai išrado ir t.t. Tempiau, kiek galiu, bet mačiau, kad jis beveik daugiau žino apie Lietuvą negu aš pati. Ir galvojau, kad mes toj lietuviškoj mokykloj, tur būt, ne tai gauname, ko reikėtų. Neatsimenu, kad kas nors lituanistinėj mokykloj būtų aiškines, kuo ir kaip lietuvių tautos kūryba ir visa jos kultūra skiriasi nuo kitų tautų. O tai reiktų

vaikui labai įsisąmoninti, nes tuo mes nu-teiktume save ir kitus, kad lietuviai ir pasaulį papuošia savais skirtingais žiedais.

— Algi, — užsidegusi kreipiuosi į jį, — kodėl niekas iš lietuvių neparąšo kondensuotų, sistemingai gražiai sutvarkytų istorijos knygų kitomis kalbomis, pavyzdžiui, anglų ar net vokiečių ar prancūzų? Dabarties žmogus nemėgsta detalių, jis nori viską greit ir aiškiai suprasti. Mums yra labai reikalinga, pavyzdžiui, Lietuvos istorijos knygų, parašytų anglų kalba, kurios būtų aiškios, trumpos ir kartu išsamios. Jaunimui per sunku kalti visokias detales lietuvių kalba, o kiekvienas jaunuolis, amerikietis ar anglas, domisi, kas ta Lietuva ir kur ji yra.

Aš matau, kad Daliai ir ta problema aktuali. Aš atsimenu, kai kartą ji norėjo humanitarinių mokslų paskaitoje palyginti Čiurlionio meną su dabartinių Prancūzijos menu, — ieškojus per visą biblioteką, nerado daugiau penkių eilučių apie mūsų patį žymiausią menininką!

— Teisybė, pritaria man Algis. — Lietuviai turėtų remti tokius rašytojus, tiesiog užmokėti jiems iš kokių fondų, kad turėtų

pakankamai laiko tokiai istorijai ar knyga, apie lietuvių kultūrą parašyti. Taip pat, — tęsia jis toliau, — lituanistinėj mokykloj reikia naujų mokymo metodų, kurie žadintų vaikų interesą. Kodėl dabar taip visi domisi naujomis lietuvių kalbos paskaitomis universitete? Užuot vaikus vertus išmokyti detales, kada ir kur rašytojas gimė ir mirė, kelintas vaikas šeimoje ir t.t., arba versti mokyti daugybę eilėraščių, geografijos pamokose upių, upelių ir kalnelių pavadinimus, mokykloje turėtų daugiau pabrėžti, kaip, pavyzdžiui, mūsų kūryba skiriasi nuo kitų, kaip mūsų kūryba pasireiškia pasaulio plotmėje. O lietuvių istorijos pamokose, vietoj visokių nereikalingų pasakėlių, pristatyti Lietuvą tarptautinėje pasaulio įvykių perspektyvoje. Tuo būdu vaikas bus susidomėjęs, ir lituanistinė mokykla netaps tik-tai laiko ir energijos eikvojimu.

Kalbėdamiesi apie lietuviškas mokyklas, prisiminėme, kad ir mums jau laikas eiti į paskaitas. Atsisveikindami jautėme, kad dar daug daug klausimų liko neišdiskutuotų. Yra aišku, kad, ką mes patys įdėsime į savo lietuviškumo ugdymą, tuo vėliau ir naudosis.

MŪSŲ ŽINIOS

VELYKOS ZELINOJE

Buvo graži Velykų ryto Prisi-kėlimo procesija. Su vietos ku-nigais saleziečiais drauge daly-vavo tėvai jėzuitai Petras Dau-gintis ir Vincas Pupinis. Buvo nešama ir šv. Kazimiero parapi-jos šv. Kazimiero vėliava (atsiūs-ta iš Lietuvos.) Dalyvavo tauti-niais rūbais pasipuošę Nemuno šokėjai. O žmonių buvo pilnutė-lė bažnyčia, kad ir stovėt vietos nebedaug belikę. Procesija bu-vus labai graži, tvarkinga, Už tai reikia būt dėkingiems p. An-gelikai Triubienei. Choras, aiš-ku, gražiai giedojo ir procesijoj pakaitom su p. Kleizienės vado-vaujamomis moterimis, ir per mišias.

*

V. Zelinos kunigai gyvai dė-koja visiems, kurie prisidėjo prie Velykų Šventės ir Didžio-sios savaitės pagražinimo. Dė-koja gerb. Seselėms Pranciškietėms už bažnyčios papuošimą ir pravestą giedojimą. Dėkoja Tėvams Jėzuitams už prisidėji-mą prie procesijos ir šv. mišių. Dėkoja Bendruomenės chorui, kad šįmet giedojo ne tik per Ve-lykas, bet ir per Didžiąją Savai-tę, tiek lietuviškai, tiek portu-gališkai. Dėkoja Nemunui ir Žil-vičiui, kad dalyvavo tautiniai ap-sirėdę procesijoje ir mišiose. Dė-koja Šv. Juozapo Vyrų Brolijai, Katalikių Moterų Draugijai, M. Apaštalavimui ir visoms lietu-vių ir nelietuvių organizacijoms iš arti ir iš toli atvykusiems tau-tiečiams. Tegu prisikėlęs Kris-tus atlygina visiems ir teprikelia kenčiančią mūsų Tėvyne.

Korespondentas

ŠV. KAZIMIERO PARAPIJOJ

Nedidelis būrelis pasinaudo-jo Didžiosios Savaitės rekolek-cijų susitelkimu. Pamoksluose kalbėtojas aiškino, kaip šiame moderniam pažangos pasaulyje yra suniekinamas žmogus pa-žangos vardu, ir kas mums dary-ti to suniekinimo išvengti. Kitą vakarą atkreipė dėmesį į mu-myse pačiuose glūdintį ribotu-mą, skurdumą ir linkimą suges-ti, kad iš to ribotumo bei gedi-mo mus ištraukia tik tai gyvas ti-kėjimas, viltis ir meilė. Trečj va-karą žvelgta į tai, kas mums yra Dievas. Visos buities, gėrio, gro-žio ir laimės pilnybė! Ir esame kuriami tik iš jo gerosios meilės pertekliaus. Būdami jo meilės kūriniai, esame ir jo dvasios vai-kai. Tai yra pati didžiausioji mū-sų vertybė, orumas, kilnumas, nemainytinas į jokias kitas „mo-derniškas“, neva, vertybes. Cita-vo vieną rašytoją, kurį trumpai aiškiai pasakė: „Kai nėra Dievo, nėra nė žmogaus.“

Nuodėmę kalbėtojas pristatė kaip jėzūlą nedėkingumą tam Kū-rėjui Meilei, iš kurio kas akimir-ką gauname savo būtį ir visa, kas yra visoje visatoje.

Kas vakaras buvo giedami Graudūs Verksmai, dalyvauja-ma mišių aukoje. Didžiosios Savaitės pamaldos, visos praves-tos lietuviškai, visiems daly-viams įsijungiant į liturginius giedojimus. Mažoje koplyčioje nėra vietos Kristaus kapui. Bet gražiose rožėse paskendęs Kris-taus Kalėjimas ir Velykų alto-rius gaivino akis ir širdis.

Šv. Kazimiero Maldos apašta-lavimas gėlėms paaukojo 90 kr.

PRANEŠIMAS DRAMOS MĖGĖJAMS

Balandžio 28 d. 16 val. Zelinos Jau-nimo namuose šaukiamas Dramos mė-gėjų ratelio susirinkimas ateities veiklai aptarti. Kviečiami visi, kurie norėtų aktyviau prisidėti prie dramos meno puo-selėjimo.

Arūnas Steponaitis

KĄ APTARĖ JAUNIMAS? Iš 9 puslapio

nistikos savaitėje prie Klevelan-do, JAV. 1974 m. liepos mėne-sį. Tuos kursus ruošia PLJS Ry-šių centras. Lieka tik lėšų klaui-simas.

Sekanti P. Amerikos liet. jau-nimo studijų savaitė bus 1975 metų pradžioje Urugvajuje. Šią savaitę kasmet ruošti buvo nu-tarta V. PALKO metu S. Pauly, 1973 metų pradžioje.

Sudaryta Informacijų lente-lė „Bangos“ projektui: iš Š. A-merikos atvyktų veiklūs jaunuoliai talkinti ilgesnį laiką, gal 6 ar 12 mėnesių, trijų kraštų jauni-mo organizacijoms, švietimui, menui ir kitoms sritims.

NUOTAIKA

Visi pasitarime dalyvavusieji pasitarimą įvertino labai teigiamai. Džiaugėsi pakilia nuotaika ir užsidegimu, sklandžiai tekė-jusiomis diskusijomis.

Daug padėjo čia ir lietuvių šeimos, ypač Indriūnų ir Vasi-liauskų, kurios dalyvius globo-jo ir vaišino.

Per palyginti trumpą laiką ap-tarta daug rūpimų reikalų, pa-sidalinta vėliausiomis žiniomis, ir sustatyti ateities darbų apma-tai.

Braziliečiai ypatingai džiau-gėsi užmezgę artimus ryšius su Pôrto Alegre lietuviais, kuriem 1976 m. pradžioje bus progos talkinti kongresui.

Visi patenkinti kad J. Kong-reso ruošia jau vyksta, įtraukta daug jaunimo, pradėta kreiptis į organizacijas ir lietuvių įstai-gas talkos.

MIŠIOS UŽ A. A. KUN. BENEDIKTA SUGINTA, Zelinos bažnyčios staty-toją bus balandžio 19 dieną, 19.30 val.. Užprašė Šv. Juozapo Vyrų Brolija.

MARGUČIŲ PARODA

Šv. Kazimiero lit. mokyklėlė rengia margučių parodą ir jų ridinėjimo popie-tę per Atvelykį 15 val. Už gražiausiai nudažytą margutį dažytojas laimės pre-miją. Viena premija bus vaikų gražiau-siai nudažytam, kita – suaugusio. Jei at-sineštų mamytės užkandžių, būtų gali-ma turėti ir „baliuką“.

MIRĖ

Balandžio 11 d. PRANAS ČIPAS, 64 metų amžiaus, gy-venęs Agua Rasa. Velionis bu-vo uolus M.L. skaitytojas, su-sipratęs lietuvis katalikas. Ki-limo buvo rokiškėnas. Palai-dotas IV Parada kapinėse. Mi-rusiojo trims sūnums ir gim-i-nėms mūsų nuoširdi užuojau-ta.

KAM RŪPI LIETUVIŠKI REI-KALAI – nepraleiskit neperskai-tę 3,4 ir 9 puslapius.

Buvo pabrėžta, kad visos trys kolonijos stengsis sudaryti J. Kongreso komitetus tam kraš-tui, stengsis įtraukti bei sudo-minti daugiau lietuvių kilmės asmenų, J. Kongreso proga. Daug dėmesio bus skiriama tiksliai, skubiai ir įdomiai informacijai kitų kraštų lietuviams, ypatin-gai per Ryšių Centrą Čikagoje, kuris turi tūkstantinę kartote-ką.

Iš Pas. Liet. Jaun. Sąjungos valdybos šiame pasitarime da-lyvavo keturi (iš penkių). Nu-tarta valdybon kooptuoti dar du nariu (vieną Brazilijoje, ki-tą Argentinoje). Valdyba ypa-tingai rūpinsis PLJS suvažiavi-mu, kuris įvyks studijų savai-tėje Brazilijoje.

Brazilijos jaun. sekanti (penk-toji) studijų diena įvyks jauni-mo namuose Vila Zelinoje ge-gužės 1 d. 10–12, 14–19 val.

São Paulo, 1974. 4. 15

Didžiai Gerbiamam „Mūsų Lietuvos“ Redaktoriui.

Papildydamas „M.L.“ iš 1974.IV. 15 aprašymą LRK Šv. Juozapo Bendruomenės narių visuotinį susirinkimą, įvykusį 1974 m. kovo 31 dieną, pra-šau patalpinti sekančius patikslinimus:

1. LRK Šv. Juozapo Bendruomenės įstatų antrasis paragrafas raidė „a“ lie-pia „rūpintis išlaikyti organizacijos nuosavybę“.

2. Lietuviai kunigai saleziečiai sie-kia, kad toji nuosavybė tekėtų jų Ord-i-no, o jei ne, tai bent São Paulo kuri-jos pilnnon administracijon.

3. Lietuviai saleziečiai, su savo virši-ninkų žinia, yra parašę Kardinalui-Ar-kivyskupui Arns prašymą atleisti juos iš Vila Zelinos sielovados. Supranta-ma, kad su jau pasiryžusiais išsikelti. Bendruomenės valdyba nemato prąs-mės tartis.

4. Kurijoje buvusi Bendruomenės valdybos delegacija kalbėjosi tik-tai su kurijos advokatu, kuris pareiškė norą kad Bendruomenė perduotų savo nuosavybę kurijai komodato teisėmis. Tas advokatas pažadėjo tokio komodato projektą atsiųsti Bendruomenei iki vi-suotinio narių susirinkimo tokio pro-jekto nėra gauta.

5. Nereikia slėpti po „kaikurių dalyvių priedanga tu „karštųjų diskusijų“ organi-zatoriaus. Tai jau trečią kartą visuotinia-me narių susirinkime kunigo Juozo Šeš-kevičiaus specialiai pravedamos „karštos diskusijos“. Žinodamas, kad aš esu šir-šis ligonis (turėjau tris širdies atakas-in-farktus), jis, atrodo, siekia to, kad aš, vengdamas naujo širdies smūgio, turė-čiau pasitraukti iš susirinkimo.

6. „M.L. rašo, kad BYLA dėl Zeli-nos parapijos trunkanti jau pusketvir-tų metų. Atkurtosios LRK Šv. Juoza-po Bendruomenės dabartinė valdyba egzistuoja nuo 1972 m. rugsėjo mėn. 24 d., t.y. tik per paskutinius pus-antrų metų.

Su kuo saleziečiai vedė bylą per pir-muosius dvejus metus? Ar gal tik ją projektavo?

7. Būčiau dėkingas, jei „MŪSŲ LIETUVA“ ateityje netemdytų Bendruo-menės, kurios narių tarpe yra didžiū patriotų ir nemažiau už saleziečius, ir nepilnųjų lietuvių bei ir kolonijai, ir neblizgintų Bendruomenės griovikų.

Mons. A.V. Arminas
LRK Šv. Juozapo Bendruomenės Pirm.

UŽSIMOKĖJO UŽ M.L.

Po 40 kr. - kaz. Bacevičius, Balys Tubelis. Po 50 kr. - Juozas Lisauskas, kun. J. Šeškevičius.

200 kr. - Ant. Gaulia, Garbės Leidėjas, ir Algis Valeika (JAV) 10 dolerių. Jiems nuoširdus administratoriaus ačiū.

NOSSA LITUANIA.

Casa Postal 4421
01000 São Paulo, SP

Diretor responsável
Dr. JOSÉ FERREIRA CARRATO
Redator: Jonas Kidykas
Administrador: P. Daugintis

MŪSŲ LIETUVA

METINĖ PRENUMERATA: 36 kr. GARBĖS PRENUMERATA: 170 kr. Pašto numerio kaina: 70 centavų. Užuojautos ir sveikinamos nuo 10 kr. pagal dienos. Dėl kitų skelbimų tartis su administracija. Čekius rašyti „Pedro Daugintis“ vardu.

Stripsniais ir korespondencijas redakcija taisy, patvirtinti savo močiūna. Naudodoti metal gražinami tik autoriui prašant. Pevarde paskalyti stripsniai nebūtinai išreikia redakcijos ir leidėjų nuomonę. Už skelbimus taiba ir turini redakcija neatsako. Laikraštis spausdinamas antradieni. Todėl vietinės žinios ir pranešimai 9 - 10 puslapiams redakcijai įteiktini neveliau, kaip iki pirmadienio pietu.